

TEOSOFISEN LIIKKEEN VAIHEET

Pekka Ervastin esitelmä 6.4.1930

Ruusu-Ristissä puhumme usein siitä ja painostamme sitä, että meidän on teosofeina palattava takaisin madame Blavatskyn alkuperäisiin oppeihin. Me olemme teosofisessa liikkeessä sen eri vaiheissa kasvaneet pois alkuperäisestä teosofiasta, poikenneet alkuperäisestä, madame Blavatskyn viitoittamasta tiestä. Ja sentähden meidän on palattava alkuperäiseen teosofiaan, jos tahdomme todella tietää, mitä teosofia ja teosofinen elämänymmärrys ja teosofinen elämä on.

Tämä tämmöinen väite ja kehoitus voi monen mielestä tuntua kehityksemme kieltämiseltä. Jos sanomme, että meidän on palattava takaisin madame Blavatskyn alkuperäiseen teosofiaan, niin emmekö silloin kiellä kehitystä? Eikö teosofinen liike, niinkuin kaikki maailmassa, ole yhtämittäa kehittynyt, ja eikö siis teosofinen tieto ole laajentunut ja eikö niiden tietojen lukumäärä ole lisääntynyt? Tämä kai on luonnollinen näkökanta, ja eikö ole väärin ajatella, että meidän on palattava takaisin sen alkuperäisen julistajan jalkojen juureen, joka oli monta vuosikymmentä sitten?

Kun näin ajattelemme, unohdamme yhden tärkeän seikan, nimittäin sen, että jos teoreettisesti, matemaattisen tarkasti määrittelemme, niin totuus ei voi muuttua eikä kehittyä. Jos mikä asia on totta, niin se on totta, eikä se siitä muutu. Jos jokin matemaattinen totuus on tosi, esimerkiksi semmoinen totuus, että kolmion kulmat tekevät yhteensä kaksi suoraa kulmaa, niin ei tämä totuus muutu eikä kehity, se pysyy aina samanlaisena. Missä vain on kolmio, niin sen kulmat tekevät yhteensä kaksi suoraa kulmaa. Tämä on teoreettinen totuus. Näin on kaiken totuuden laita. Itse totuus ei voi muuttua.

Mutta mikä se on, joka muuttuu ja kehittyy? Minkätähden puhumme kehityksestä ihmisten yhteydessä? Tietysti sentakia, että me ihmiset muutamme, me kehitymme ja käsityksemme

asioista voi muuttua ja muuttuu ja kehittyä. Me voimme käsittää totuuden väärin ja oikein. Me emme ehkä ollenkaan lapsina tai oppimattomina matemaatikkoina ymmärrä edes, että kolmion kulmat tekevät yhteensä kaksi suoraa kulmaa, mutta sitten, kun meidän järkemme on matemaattisesti kehittynyt ymmärtämään asioita, se tulee meille aksiomiksi, se on kumoamaton totuus. Samoin on kaiken totuuden laita. Me emme sitä ymmärrä tai ymmärrämme sen, me emme sitä tiedä tai tiedämme sen, me voimme käsittää totuuden oikein tai väärin. Sentähden, kun nykyään usein painostetaan teosofisessa liikkeessä, että on palattava takaisin madame Blavatskyn alkuperäisiin oppeihin, niin tällä ei tarkoiteta mitään muodollista itse asiassa, ei sitä, että meidän pitäisi adopteerata sanskritinkieliset nimitykset, joita madame Blavatsky käytti. Jos olemme keksineet länsimaalaiset nimitykset, niin voimmehan hyvin niitä käyttää. Mutta sillä tarkoitetaan, että me koetamme pyrkiä selvyyteen ja tietoon siitä, mitä madame Blavatsky opetti ja tahtoi opettaa, mitä madame Blavatsky esitti teosofialla, että me saamme kiinni siitä linjasta, sen linjan lähtökohdasta. Meidän täytyy tietää hänen opetuksensa suunta ja kulkea sitä pitkin. Ja kun näin sanomme, niin tarkoitamme sillä, että me olemme väärin käsittäneet teosofisen liikkeen aikana, tai emme ole ollenkaan käsittäneet, mitä madame Blavatsky tarkoitti opetuksillaan. Me emme ole päässeet kiinni hänen opetuksiensa ytimestä.

Samalla tavalla voimme sanoa, että jos uskomme, että kristinuskossa on jotain totta, niin meidän on luonnollisesti mentävä alkuperäiseen kristinuskoon, meidän on tutkittava Jeesuksen Kristuksen opetuksia ja ensimmäisten seurakuntien käsitystä siitä opista. Jos tahdomme tietää, mitä kristinuskko on, me emme voi mennä nykyisten kirkkojen luo ja ajatella, että ne tietävät paremmin kuin apostolit. Me emme niin ajattele. Me tiedämme selvästi, että me saamme sen paremmin tietää apostoleilta ja Jeesukselta itseltään kuin kirkoista, jotka ovat kaksituhatta vuotta vanhoja. Me voimme ymmärtää, että kirkot ovat voineet poiketa

alkuperäisestä opista, ovat voineet joutua harhaan. Apostolit ja Jeesus Kristus eivät voineet joutua harhaan. Jos me nyt kahden-tuhannen vuoden vanhassa viisaudessamme sanomme, että me ymmärrämme paremmin nyt kuin Jeesus Kristus, mitä kristinusko on, niin semmoinen asenne on naurettava.

Mutta missä on meidän kehityksemme? Se on tietysti siinä, että me itse voimme syvemmin ja syvemmin ymmärtää, mitä Jeesus Kristus on opettanut ja mitä ensimmäisissä kristillisissä seurakunnissa todella tahdottiin elämästä opettaa. Me voimme itse kehittyä ymmärryksessä ja elämässämme. Mutta se meidän kehityksemme kulkee silloin oikeaan suuntaan, voimme sanoa, se ei sano kristinuskoksi semmoista, joka on alkuperäisen kristinuskon tai Jeesuksen Kristuksen opetusten vastakohta, se ei voi olla ristiriidassa sen kanssa. Mutta huolimatta kulttuuris-tamme. me olemme kristinuskon kieltäneet, jos meidän tietomme siitä on ristiriidassa Jeesuksen Kristuksen opin kanssa.

Samoin on teosofisessa liikkeessä. Madame Blavatsky opetti jotain teosofiasta, jumalallisesta viisaudesta, hän antoi jonkinlaisia suuntaviivoja, periaatteita. Ja jos meidän kehityksemme vie meidät ristiriitaan hänen opetustensa ja periaatteittensa kanssa, silloin tiedämme, että olemme poikenneet teosofiasta, meidän teosofiamme ei ole silloin oikeaa teosofiaa siinä mielessä, kuin madame Blavatsky sitä käytti, vaan meidän tietomme on jotain muuta. Tämä on itsestään loogillista ja selvää. Sentähden on meillä ihmisillä mahdollisuus poiketa tieltä ja kehittyä siihen suuntaan, joka avaa meille itsessään tiedot, mutta joka suunta on toinen, kuin se alkuperäinen, niin että me emme ole todellisessa teosofisessa tiedossa.

Kun puhumme teosofisen liikkeen vaiheista, silloin minun mieleni tekisi nähdä kolme periodia teosofisen liikkeen kehityk-sessä, kolme suurta periodia, joiden tunnusmerkit ovat silmiinpis-täviä ja joissa tietysti sitten jokaisessa on pienempiä aikajaksoja. Ensimmäinen periodi teosofisen liikkeen historiassa on madame Blavatskyn periodi. Voimme sanoa, että teosofinen liike alkoi

1875 Amerikassa. Silloin Teosofinen Seura perustettiin ja myös Isis Unveiled ilmestyi silloin. Ja tämä periodi kesti vuoteen 1891, madame Blavatskyn kuolemaan. Sitten alkoi toinen ja kolmas.

Tässä ensimmäisessä periodissa voimme huomata kaksi hyvin selvää pienempää kautta, ja ensimmäinen niistä on amerikkalainen ja toinen indialais-eurooppalainen periodi. Madame Blavatsky työskenteli ensin eversti Olcottin kanssa New-Yorkissa v. 1875–1879, mutta sitten he yhdessä, nuo molemmat varsinaiset teosofisen liikkeen ja seuran perustajat, matkustivat Indiaan. Oltuaan siellä muutamia vuosia madame Blavatsky muutti Eurooppaan, ja v. 1891 kuoli hän Lontoossa.

Voimme myöskin sanoa, että madame Blavatskyn opetusperiodin voi jakaa kolmeen osaan, mutta suurin piirtein katsoen voidaan se jakaa kahteen ja puhua amerikkalaisesta ja indialais-eurooppalaisesta kaudesta.

Kaikki tiedämme, mitä pääpiirteissä sisältyy teosofiseen maailmankatsomukseen, kuinka se käsittää kolme tai neljä tärkeää oppia. Ensimmäinen, niinkuin madame Blavatsky kirjoissaan huomauttaa, on oppi ihmisten veljeydestä, siitä, että kaikki ihmiset itse asiassa ovat yhtä ja että Jumala on yhteinen elämä kaiken olemassaolon ja kaikkien elävien olentojen takana. Toinen tärkeä oppi on oppi jälleensyntymisestä ja kolmas oppi karmasta. On aina käytetty itämaalaista nimitystä karma. Ja neljäs on oppi Kristuksesta, siitä ihmeellisestä elämän periaatteesta, hengestä, maailmansielusta, joka on yhteinen meille kaikille, niin että me kaikki ihmiset elämme tässä maailmansielussa. Madame Blavatsky sanoo Hiljaisuuden Äänessä: „Oi, että kaikilla ihmisillä on Aalaja, ja että se kuitenkin heille niin vähän merkitsee.“ Siis meillä kaikilla on osuutemme maailmansielussa, yhteisessä hengessä, jota olemme tottuneet nimittämään Kristukseksi. Ja kuitenkin se merkitsee meille niin vähän käytännössä ja todellisuudessa.

Nämä neljä oppia ovat meille kaikille tuttuja pääoppeina. Mutta nyt voimme silloin huomata, kuinka madame Blavatsky ei suinkaan heti maailmaan tullessaan osannut esittää näitä oppeja näin selvästi, kuin me nyt mielestämme osaamme niitä esittää, ei hän osannut sinkauttaa, että „tässä on neljä pääoppia, kuunnelkaa niitä“. Hänen esiintymisensä muodollisesti kehittyi. Ja sentähden on aina kysytty seuraavalla tavalla: minkätähden madame Blavatsky, joka sitten myöhemmin Indiaan tultuaan ja Europassa opettaessaan puhui jälleensyntymisestä, ei Amerikassa ollessaan puhunut siitä mitään, vaan päinvastoin puhui sitä vastaan? Minkätähden hän muutti noin kantansa? Hän ei siis ollutkaan niin viisas ja tietorikas alussa kuin sitten myöhemmin. Minkätähden hän ei heti alussa puhunut siitä? Ja sitten on huomautettu: minkätähden madame Blavatsky, jos hänelle Kristus merkitsi jotain, jos hänelle Kristus oli yhtä keskeinen, kuin esimerkiksi meillä Ruusu-Ristissä, ei siitä selvästi puhunut, miksi hän siitä on puhunut niin epäselvästi, että se kysymys jää aivan kuin avonaiseksi, että tuntuu, kuin hän joskus puhuisi Jeesusta Kristusta vastaan? Sentähdenhän teosofinen liike herätti epäilystä maailmassa, varsinkin kristikunnassa. Kristikunta tuli siihen käsitykseen, että madame Blavatsky teki työtä kristinuskoa vastaan. Ja vaikka madame Blavatsky koetti selittää, ettei teosofia ole antikristuksen oppia eikä buddhismia, niin maailma oli kuitenkin sitä mieltä, että se oli buddhalaisuutta, itämaalaista kompottia, jota eivät täällä länsimailla kristityt tarvinneet. Ja se käsitys on suuressa määrin maailmassa vieläkin. Eikä se ole ihmeellistä, sillä teosofinen elämänyymmärrys kutsuu luoksensa ajattelevia ihmisiä, se ei ole mikään valmis maailmankatsomus, elämänyymmärrys, joka tarjotaan valmiiksi keitetynä ravintona: „syökää tämä, niin tulette autuaiksi.“ Ei, siinä kehitetään ihmisiä ajattelemaan ja etsimään totuutta, sanoen: „te ette pääse totuuden ymmärtämiseen, ellette itse etsi sitä.“ Näin teosofia puhuu ainoastaan ajatteleville ihmisille, joten on luonnollista, ettei se ole saanut mitään yleisömenestystä. Se on jäänyt harvojen elämän-

ymmärrykseksi, ja niistäkin ovat monet voineet käsittää teosofisen elämäntavallisuuden omalla tavallaan, eikä niinkuin oli tarkoitettu.

Ensimmäinen probleemi madame Blavatskyn teosofian julistamisessa oli tuo: minkätähden hän ei puhunut jälleensyntymisestä, minkätähden hän Isis Unveiledissa tavallaan kieltää jälleensyntymisen sanoen, että reinkarnatio samalla planeetalla ei ole mikään sääntö. Ja jos otamme huomioon, mitä madame Blavatsky itse myöhemmin kirjoitti, voimme joutua hämmästyksen valtaan. Hän kirjoitti vähän ennen kuolemaansa kirjan „My books“, joka on ollut suomennettuna Tietäjässä v. 1920. Tässä hän sanoo, että kun hän sai käskyn kirjoittaa siitä elämänymmärryksestä, minkä hän oli vuosikymmenien aikana omaksunut, niin hän oli hämmästynyt, sillä hän ei tiennyt enempää kuin „ukko kuusta“, kuten hän sanoo, millä tavalla kirjaa piti kirjoittaa. Ja englanninkieli oli hänelle vieras kieli, sillä hän oli syntyään venakko, mutta ei auttanut muu, kuin ryhtyä kirjoittamaan. Hän sai apua eversti Olcottilta ja muilta ystäviltä. Tämä seikka näkyy etenkin ensimmäisessä kirjassa, Isis Unveiledissa. Siinä on useita otteita toisista kirjoista ja ne ovat ilman sitaattimerkkejä, kun taas hänen omia sanojaan saattaa olla painettuina sitaattimerkkien väliin. Ja siinä on hirmuisia korrehtuurivirheitä, niin että kun madame Blavatsky on kirjoittanut *plane* = taso, niin siitä on tullut *planet* = planeetta, joten lukijan on itse ymmärrettävä ja keksittävä, mitä milloinkin pitää olla. En muista, mainitseeko madame Blavatsky itse tämän kohdan tuossa kirjassaan, mutta joka tapauksessa tuokin äskenmainittu lause saa siitä selityksensä. Madame Blavatsky tahtoo sanoa: jälleensyntyminen samalle tasolle ei ole mikään sääntö, vaan päinvastoin poikkeus luonnossa.

Me ymmärrämme madame Blavatskyn ja hänen asemansa keskellä kristikuntaa, kun muistamme, että hän sai tehtäväkseen kertoa totuudesta, joka oli kerrassaan poikkeavainen niistä käsityksistä, joita ihmiskunnalla silloin oli. Sentähden on

luonnollista, että hän kysyi itseltään: „miten minä osaan puhua ja kirjoittaa?“ Ja luonnollista on myöskin, ettei hän voinut ilman muuta sinkauttaa jotakin asiaa ja tosiseikkaa, vaan tunsu tarvitse- vansa sitä järjellisesti perustella. Ja on luonnollista, ettei hän voinut sinkauttaa totuutta muodossa, joka jo oli olemassa, mutta täydellisesti väärin käsitettynä. Hänen täytyi taistella väärinkäsi- tyksiä ja valheita vastaan. Siis, kun hän ajatteli tuota seikkaa: „miten minä esitän jälleensyntymisen“, – niin silloin hän ensin sanoi itselleen: „ennenkuin voin esittää jälleensyntymisen, niinkuin asiat todellisuudessa ovat, on minun kuvattava ihminen semmoisena, kuin hän on koko olemuksessaan. Mutta toiselta puolen en voi esittää jälleensyntymistä ilman muuta, koska siitä puhutaan maailmassa, mutta sen käsitys siitä on aivan humbugia. Minun täytyy ensin taistella tätä väärää käsitystä vastaan, repiä valhe pois, ja sitten antaa totuuden loistaa, esittää asiat seikkape- räisesti.“

Vaikka kristikunnassa ei puhuttu jälleensyntymisestä kirkolli- sena opinkappaleena, niin siitä puhuttiin kyllä silloin, kun esitettiin vanhoja uskontoja ja toisten kansojen uskonnollisia käsityksiä. Silloin puhuttiin jonkinlaisesta jälleensyntymisestä, sielunvaelluksesta, esimerkiksi että vanhat egyptiläiset sanoivat, että kun heidän ruumiinsa kuolee, sielu elää, ja tämä sielu lähtee ulos avaruuteen etsiäkseen jonkun, johon voi syntyä, esimerkiksi eläimeen, kuten lintuun ja matelijaan, joskus ihmiseen. Kouluis- sahan opetettiin, että sielunvaellus on sitä, että ihmisraukan on kuoltuaan pakko syntyä johonkin eläimeen. Ja jos eläviä uskontoja ajatellaan, niin opetettiin minun kouluajanani, että itämailla uskotaan, että kun ihminen kuolee, niin hänen sielunsa muuttaa toiseen ihmiseen tai eläimeen. Sentähden Indiassa ollaan varovaisia kotieläinten suhteen, sillä „tuossa lehmässä voi olla isoäidin sielu“. Kaikkea tällaista taikauskoa esitettiin jälleensyntymisenä ja puhuttiin hienolla ylpeydellä itämaalais- raukkojen ja vanhojen egyptiläisraukkojen hirmuisesta taikaus-

kosta ja iloittiin sydämessä siitä, että kristinuskossa olemme päässeet niin korkealle.

Mutta tämä ei ollut kylliksi, vaan oli toinen seikka länsimailla, joka oli huomattava. Oli suuri joukko ihmisiä, jotka suorastaan puhuivat jälleensyntymisestä, ja ne olivat ranskalaiset spiritistit. Ranskalainen opettaja Allan Kardec oli sangen merkillinen mies viime vuosisadalla. Hänellä oli mediumi ja hän itsekkin oli jonkunlainen mediumi, joka otti vastaan tietoa henkimaailmasta. Hän kirjoitti useita kirjoja, joissa hän esitti elämäkatsomustaan. Hän puhuu jälleensyntymisestä, käyttäen sanaa reinkarnatio. Ja hän suorastaan henkimaailmasta annettujen tietojen nojalla sanoo, että jälleensyntyminen on sitä, että kun ihminen kuolee, hänen sielunsa elää, ja tämä sielu syntyy takaisin tavallisesti aivan heti, mutta myöskin muutamien kymmenien vuosien, harvoin pitempien aikojen perästä. Ja tämä jälleensyntyminen sisältää siis sen, että minä, jonka nimi on Paavo, olin syntynyt ennen tätä jossakin toisessa ihmisessä, jonka nimi oli vaikka Pekka, ja kuitenkin se oli sama, minä, Paavo, olin siinä Pekkana. Vaikka en tällä hetkellä muista, niin henkimaailmasta voin saada tietää, minkälainen minun elämäni oli Pekkana.

Usko jälleensyntymiseen tässä muodossa oli kokolailla levinnyt Ranskassa. Amerikassa oli kyllä paljon spiritistejä, mutta he eivät uskoneet jälleensyntymiseen. Jos he mediumin kautta ilmestyneiltä hengiltä kysyivät jälleensyntymisestä, eivät ne tienneet mitään siitä. Mutta ne henget, jotka Allan Kardecin ranskalaisen koulun mediumien kautta ilmestyivät, puhuivat siitä aina. Madame Blavatsky sanoi, että hänen tehtävänsä oli taistella sitä käsitystä vastaan. Ja jos hän tahtoi esittää jälleensyntymistä oikealla tavalla, ei hän voinut tehdä sitä, ellei hän puhunut ensin ihmisen salaisuudesta. Kuinka ihmisessä on alempi ja korkeampi minä ja kuinka alempi minä ei suinkaan jälleensynny, se on kuolevainen, mutta korkeampi minä, josta meillä ei ole oikeastaan mitään tietoa, se jälleensyntyy. Ei hän voinut sitä ilman muuta sanoa. Jos joku toinen olisi saanut semmoisen tehtävän,

olisi hän ehkä voinut esittää asian selvemmin. Madame Blavatsky ei ymmärtänyt muuta, kuin että hänen oli taisteltava sitä jälleensyntymiskäsitystä vastaan, mikä maailmassa oli. Hänen täytyi kieltää se jälleensyntyminen, josta Allan Kardecin koulu puhui. Sehän sisälsi, että ihminen, jätettyään fyysisen ruumiinsa ja ollessaan astraaliruumiissa, persoonallisessa minässä, syntyy tänne takaisin. Mutta kun katselemme, kuinka luonnossa on, niin huomaamme, ettei semmoista tapahdu. Siis meidän täytyy sanoa: ei semmoista jälleensyntymistä ole, ei ainakaan kuin hyvin harvoissa tapauksissa. Jos hyvin pieni lapsi kuolee, niin hän ei siirry taivaaseen, hänen ei tarvitse luopua tuosta persoonallisesta siemenestä, joka on pieni ja kehittymätön, vaan hän syntyy takaisin samalla tasolla aivan pian. Ja joskus muulloinkin voi niin tapahtua: joku idiootti voi syntyä hyvin pian takaisin ilman mitään taivaselämää, ilman että hänen persoonallisuutensa tarvitsee haihtua olemattomiin, joka on taivas. Taivas on juuri sitä, että meidän persoonallisuutemme kuolee. Jos tahtoisimme Allan Kardecin inkarnation tavalla väittää, että meidän persoonallisuutemme syntyy jälleen, silloin me kieltäisimme taivaan, sen elämän, joka on kuolemanjälkeisen elämän *raison d'être*.

Sentähden on niin luonnollista, ettei madame Blavatsky voinut muuta, kuin sanoa pontevasti: jälleensyntymistä persoonallisuuden tasolla ei ole. Hän ei vielä tuossa ensimmäisessä kirjassa, *Isis Unveiled*, ennättänyt esittää seikkaperäisesti ihmisen olemusta, hän siinä taisteli enimmäkseen materialismia vastaan, tieteen ja uskonnon dogmatismia vastaan. Se on hyvin lennokkaasti kirjoitettu paksu kirja, ja se on hyökkäys tieteen ja teologian dogmatismia vastaan. Ja siinä madame Blavatsky yhtämittaa puhuu tieteen materialismia vastaan taistellessaan yliaistillisista ilmiöistä ja henkisestä tiedosta, mitä kaikilla vanhoilla kansoilla on ollut. Ja taas, kun hän taistelee uskonnon dogmatismia vastaan, hän näyttää, etteivät kristilliset dogmit

poikkeaa vanhoista pakanallisista käsityksistä, saattavatpa usein olla niiden alapuolellakin.

Vasta sitten, kun madame Blavatsky muutti Indiaan ja sieltä Eurooppaan, hän ymmärsi ajan tulleen, että hänen nyt piti puhua ihmisen kaikista prinssiipeistä ja esittää jälleensyntyminen. Sentähden me huomaamme heti, kuinka hän myöhemmissä kirjoissaan, Salaisessa Opissa, Teosofian Avaimessa ja Hiljaisuuden Äänessä sekä lukemattomissa artikkeleissa, joita hän kirjoitti perustettuaan Theosophist-lehden Indiassa, puhuu jälleensyntymisestä, mutta aina teroittaa sitä: jälleensyntyminen on henkinen asia, se koskee meidän henkeämme, sisintä olemuspuoltamme, korkeampaa minäämme. Personallisuudesta jälleensyntyä ainoastaan karma. Tämä meidän korkeampi minämme on ihmisille yleensä tuntematon. He eivät tiedä ollenkaan, että heillä on korkeampi minä. Me tunnemme ainoastaan oman personallisuutemme, ja tämä personallisuus on kuolevainen. Älkäämme liian itserakkaasti kuvitelko, että „minä, Paavo, olen merkillinen olento, tulen ikuisesti olemaan“. Kuinka minä, Paavo se tai se, olisin maailmankaikkeudessa niin merkillinen olento, että minun pitäisi olla ikuisesti olemassa? Ei elämä tarvitse epätäydellisiä olentoja ikuisiksi olennoiksi, vaan täydellisiä. Me kaikki olemme hetkellisiä, sitten, kun tulemme täydellisiksi ihmisiksi, kun kasvatamme itsemme täydellisiksi, silloin vasta saavutamme ikuisen elämän, kuolemattoman elämän. Täydellinen ja ikuinen elämä on sama asia. Meidän täytyy alkaa tällä hetkellä pyrkiä ikuiseseen elämään, täydellisyyteen, samalla voitamme itsellemme kuolemattomuuden seppeleen. Mutta meidän ei pidä kuvitella, että meidän epätäydelliset, synnilliset, heikot, persoonalliset muotomme olisivat ikuisia. Ne elävät tietysti kuoleman jälkeen, mutta meidän onnemme kuoleman jälkeen on siinä, että pääsemme niistä vapaiksi. Siinä on meidän taivaamme, sekä siinä, että näemme inhimillisen täydellisyyden. Silloin, kun sen näemme, silloin meidät täyttää sanomaton riemu: „tuommoisen jos voisin saavuttaa, tuommoi-

seksi jos voisin tulla! Onko tuommainen kohtalo minulle varattu joskus!“ Paljaasta riemusta me silloin yhdymme korkeampaan minään. Meidän personallinen minämme on niin väsynyt, mikäli se on epätäydellinen. Mikäli meissä on täydellistä ja hyvää, sikäli se puoli meistä yhtyy tuohon korkeampaan minään. Korkeampi minä täällä koulua käy ja korkeampi minä voittaa jotain aina jokaisesta maanpäällisestä elämästä, se vetää itseensä tuoksun personallisuuden elämäkokemuksista. Ja kun me saavutamme ikuisen elämän joskus, niin me saavutamme sen täällä personallisuudessa, meidän pitää personallisuudessamme puhdistua ja yhtyä tuohon korkeampaan minään. Ja se, että saavutamme sen täällä personallisuudessa, se on kuolemattomaksi tulemista. Me pakosta yhdymme korkeampaan minään kuoleman jälkeen, mutta kysymys ei ole ratkaistu silloin vielä. Vasta sitten se tulee ratkaistuksi, kun me tässä elämässä, vaikeuksissa, suruissa ja kärsimyksissä eläessämme ensin opimme ikävöimään ja sitten saavuttamaan juuri ikuista elämää eli täydellisyyttä, jota me myöskin nimitämme Kristukseksi, Kristus on ikuinen elämä, Kristus on täydellisyys, Kristus on se, joka meidät vapahtaa omasta itsekkästä minästämmme. Kristus on meidän vapahtajamme ja pelastajamme. Asia on sama.

Sitten on toinen kohta madame Blavatskyn ensimmäisessä julistuksessa, joka on tuntunut meistä puolinaiselta. Miksi madame Blavatsky puhuu niin epäselvästi, eikö hän tiennyt asioita? Hän ei tässä ensimmäisessä kirjassaan, Isis Unveiledissa ja ensimmäisessä periodissaan Amerikassa puhu Kristuksesta niin, että me pääsisimme käsitykseen siitä kosmillisesta ja mystillisestä Kristuksesta, josta hän myöhemmin aina opettaa. Hän siinä nähtävästi hyökkää kirkon väärinkäsitystä vastaan ja esittää asiat niin, että me jäämme kysymään: mikä on oikein totuus? Ja ehkä me sitten tulemme semmoiseen johtopäätökseen, johon monet ovat tulleet. Madame Blavatsky puhuu tässä ensimmäisessä kirjassaan aina yhtämittaa Jeesuksesta, Jeesus Natsarealaisesta, mutta sillä hän nähtävästi tahtoo tehdä pari asiaa

selväksi. Toinen on se, että hän hyökkää sitä dogmaattista oppia vastaan, että Jeesus on Jumala, joka oppi kristikunnassa käsitettiin, ei metafyyillisesti, kuten me voimme sanoa, että Jeesus on Jumala, vaan että Jeesus on Jumala, joka pelasti meidät jonkinlaisella taikatempulla kuolemasta. Tätä käsitystä vastaan madame Blavatsky hyökkäsi, sen hän tahtoi repiä palasiksi. Ja hän tahtoi myöskin näyttää, että Jeesus Natsarealainen oli samanlainen ihminen, kuin muut suuret vapahtajat ja tietäjät, jumalanpojat, pitkin ihmiskunnan historiaa. Jeesus Natsarealainen oli siis ihminen, sitä madame Blavatsky tahtoi teroittaa. Hän voi kyllä sanoa, että Jeesus oli korkea adepti, hän oli ihmeellisimpiä ihmisiä, mitä maan päällä on ollut, mutta kuitenkin tahtoi hän aina teroittaa lukijainsa mieleen: Jeesus on ihminen, me emme saa käsittää Häntä yliluonnolliseksi olennoiksi. Hän oli ihminen, joka oli kulkenut suuren, pitkän kehityksen. Hän oli adepti. Ja madame Blavatsky puhuu, kuinka nimi Natsarealainen on sama kuin Nasaria, siis Jehoshua Nasaria, joka viittaa siihen, että Jeesus oli nasiri eli semmoisessa salaisessa koulussa käynyt ja vihitty adepti. Juutalaisten kesken puhuttiin profeettakoulusta ja nasireista, ja nasirin tunnusmerkki oli, että hän käytti pitkää tukkaa. Semmoinen oli Simson Vanhassa Testamentissa. Jeesus on kaikissa kuvissa, mitä meillä on, aina pitkätukkaisena, sanoo madame Blavatsky, sillä aina kaikki kuvat, mitä taiteilijat ovat laatineet, ovat perustuneet siihen tietoon, että Jeesus oli nasiri. Ja Jeesus oli itse asiassa nasiri. Joku tiedemies on kai huomauttanut siitä, ettei Natsaret-kaupunkia ole löydetty historiallisesti Galileasta. Mutta se ei merkitse mitään Jeesus Kristuksen olemassaoloon. Hän on voinut olla olemassa huolimatta siitä, onko Natsaret-kaupunkia ollut vai ei.

Kun me luemme Isis Unveiledia, niin huomaamme, kuinka madame Blavatsky puhuu myöskin siitä Jehoshuasta, joka eli 100 vuotta ennen meidän ajanlaskuamme, Jehoshua ben Pandirasta, josta puhutaan juutalaisten Talmud-kirjassa ja Toldot-kirjassa, siitä opettajasta, joka kivitettiin ja ripustettiin sitten puuhun.

Mutta madame Blavatsky ei sano, että tuossa on kristikunnan Jeesus Kristus. Hän vaan kertoo asiat. Mutta yhdessä paikassa hän kertoo Jeesuksen aikalaisesta, Philo Judeuksesta ja sanoo, että hän syntyi vähän aikaisemmin. Tuo lause viittaa siihen, että hänen oma mielipiteensä kallistuu siihen, että Jeesus eli meidän aikakautemme alussa. Mutta koko asia jää avonaiseksi, sillä hänen tehtävänsä ja tarkoituksensa ei ollut lausua tuossa ensimmäisessä kirjassa mitään lopullista, vaan ainoastaan opettaa kaikkia ajattelemaan ja etsimään. Myöhemmin hän selittää sitten asiat tarkemmin.

Meidän ei pidä käsittää väärin, tarkoitan, ei millään tavalla jesuiittamaisesti yhden tällöisen ihmisen esiintymistä, ei niin, että tuommoinen ihminen, kuin madame Blavatsky, esiintyy jesuiittamaisesti, että hän itsetietoisesti politikkona olisi sitä, esiintyen tietoisesti milloin niin, milloin näin. Ei koskaan semmoisen suuren kulttuuriryöntekijän ohjelma tapahdu poliittisesti, vaan hän ei osannut sen paremmin.

Olen tässä tahtonut kuvata hänen omaa asemaansa ja sieluntilaansa, miten hänen oli pakko esiintyä. Hän ei osannut paremmin, joku toinen olisi voinut siinä onnistua paremmin. Ei se silti ole politiikkaa, semmoiseen ei voi lahjakas ja henkinen ihminen alistua. Aina semmoinen suurempi, lahjakkampi ihminen esiintyessään on taiteilija siinä merkityksessä, että hän kyllä tekee parastaan, mutta hän itse luonnollisesti työtä tehdessään oppii, ymmärtää paremmin ja paremmin, miten hänen tulee esittää asiat. Ei hän ole vähemmän tietoinen alkaessaan, eivät hänen tietonsa suurten asioiden ja periaatteiden suhteen muutu, mutta yksityiskohdittain hänen tietonsa voivat kasvaa ja myöskin hänen kykynsä tuoda esille, mitä hänen sielussaan liikkuu, kasvaa ja kehittyy.